

Prædiken af Morten Munch

2. påskedag / 1. april 2013

Tekst: Luk 24,13-35

OPSTANDELSENS NYORIENTERING

Anden påskedags særlige fokus

Hvor påskedag, selve opstandelsesdagen, naturligt fremstår som klimaks i påsken og kalder på de store proklamataioner, så fungerer 2. påskedag ofte som en stille efterrefleksion oven på opstandelsens både rystende og glædesbringende nyhed.

2. påskedag viser på den måde ind i resten af kirkeåret, som er en lang efterrefleksion på påsken: Hvad betyder det så for os, alt det vi har hørt i påsken? Hvad betyder det, at vi følger en korsfæstet og opstanden herre?

Når vi kan sige, at julen varer til påske (fordi det barn, der blev født, også er den mand, der døde og opstod), så kan vi også sige, at påsken rækker helt frem til det nye kirkeår, ja ind i evigheden.

Jesu opstandelse er som et åndeligt big bang, hvorfra livet udvider sig i det uendelige. Hvad det indebærer, har vi brug for en evighed til at kende og forstå.

Som en sådan efterrefleksion kan vi bruge 2. påskedag til at tage et trin nedad mod hverdagen igen, efter påskedagens berusende og triumferende glæde.

Men ser vi på prædiketeksterne, er det faktisk ikke sådan, det forholder sig: Altså at påskedag er klimaks og 2. påskedag er efterbehandling.

Vi har nemlig to typer af tekster omkring Jesu opstandelse: Det ene er en række vidnesbyrd om den tomme grav (det er den slags tekster, vi har påskedag, både i 1. og 2. tekstrække), og det andet er forskellige vidnesudsagn om mennesker, der mødte Jesus som opstanden i de 40 dage mellem opstandelse og himmelfart (det er den slags tekster, vi har her på 2. påskedag, både 1. og 2. tekstrække; egl. også 1. s. e. påske; de kaldes tilsynekomster).

De to typer af tekster forstærker hinanden i deres historiske vidnesbyrd om Jesu opstandelse, når de sammenholdes. Havde vi en tom grav uden tilsynekomster eller tilsynekomster uden en tom, ville vidnesbyrdet stå svagere.

Tekstmæssigt er påskeforkyndelsen altså ikke ført til ende, før vi har fejret 2. påskedag. Vi er stadig i de tekster, der tilhører påskens vældige klimaks.

En vandring uden mål og mening

Og hvad er det så, vi hører? Vi hører om to menneskers forvandling.

Først tegnes der et billede af nogle slukørede disciple på vej væk fra det, der for dem var verdens centrum og de messianske profetiers holdeplads, Jerusalem – deres mester var død og borte og med ham deres håb om nye tider.

Uden mål og mening er de på vej tilbage til deres udgangspunkt, til livets små ørkesløse rutiner, fastlåst i et liv der i sidste ende var holdt i dødens jerngreb.

Midt i deres traumatiske fodslæbende vandring kommer en (tror de) uvidende medvandrer op på siden af dem. De får mulighed for at fortælle deres historie, sådan som det er vigtigt for alle, der har oplevet tab.

Det er god sjælesorg, god åndelig vejledning, når andre lægger øre til det, man bærer på sit hjerte, så man også selv kan høre sit hjerte tale og slå.

Men der sker noget mere. De to vandrere har egentlig selv de fleste af brikkerne lige for hånden – de havde hørt om både den tomme grav og om tilsynekomster af den opstandne, og de kendte forhistorien - men de kan ikke få sammenhæng og mening ud af det.

De genkendte ikke den fremmede og greb ikke straks påsketroen og håbet.

En medvandrer gør forskellen

Der skulle mere medvandren til – rejsen var i det her tilfælde på 11 km til fods. Selv om vi fornemmer en vis utålmodighed fra den fremmede, er han ved deres side lige så længe, de har brug for det.

Vores vej til klarhed kan være lang, men Gud går trofast ved vores side for at hjælpe os ind i påsketroen, ikke bare én gang, men så ofte, som vi har brug for det.

Det er blevet sagt, at den længste rejse går fra hoved til hjerte. Helligåndens opgave er at være vores medvandrer på den rejse; en opgave Ånden ikke viger fra.

Her er vi ved 'det mere', der sker. Ud over at der lægges øre til deres historie, bliver deres øjne åbnede, så de ser en større virkelighed.

Gud lægger øre til vores eksistens og vore bønner, men han vil mere end det: Han vil lade os se ham selv.

Kristus i skrifterne og i nadveren

Billedet samler sig lidt og lidt for disciplene i deres vandring gennem skrifterne, med Jesus som rejsefører.

Det er ikke en flad læsning af biblen, de præsenteres for, hvor alt har lige vægt; skrifterne rækkes dem gennem den korsfæstedes og opstandnes hænder; med ham som tolkningsnøgle ser de Guds ansigt aftegne sig; de ser og forstår at Jesus skulle lide, dø og opstå og at det netop er her, de for alvor ser og møder Guds ansigt.

Den gryende nyorientering føres til ende i det øjeblik, de har måltidsfællesskab med den opstandne. Han velsigner brødet og deler ud, og de spiser.

De ikke blot hører *om* ham – de får del *i* ham i måltidet, sådan som vi også gør det i fællesskabet omkring nadverbordet.

Det er i lyset af den opstandne og hans nærvær, at bibelord og nadverbord og alt, hvad der hører det kristne fællesskab til, giver mening.

Nyorientering – det gamle bliver nyt

Herfra henter det sin fylde og sin kraft til at nyorientere os på vores livsvandring, så vi vender om ligesom de to vandrere.

Deres kurs mod de andre disciple er ikke en flugt væk fra hverdagen. De skal have synkroniseret eller i hvert fald delt deres erfaringer med de andres – og det er det kristne fællesskabs betydning.

Kirken er et resoir af erfaringer på tværs af tid og sted og kultur af, at Gud er en levende virkelighed; at Kristus ikke ligger i graven, men har travlt med at gå sin gang gennem verden – og her vil han bruge os som sine hænder og fødder.

Den kristne vandring er ikke en flugt væk fra hverdagen og alt, hvad den rummer – vi må formode, at de to vandrere – efter deres nye Jerusalembesøg, hvor brikkerne samledes til ny helhed – senere tog tilbage til Emmaus.

Dén vandring hører vi ikke om; den må vi tænke os til – eller selv foretage os: Det er vandringen tilbage til det velkendte og vanemæssige med den nyhed, der gør alt det gamle nyt.

Alt er på mange måder, som det plejer – og dog er intet uberørt af det nyfødte håb i troen på Kristus som dødens overmand.

I påskens drama bekræftes det for os, at Jesus med rette bærer navnet Immanuel, 'Gud er med os', som han fik ved sin fødsel, og at det virkelig gælder hele vejen. Han blev menneske for at gå hele vejen - for os og sammen med os. Navnet Immanuel stod sin prøve i Gethsemanes dødsangst, Golgathas gudsforladthed og gravhulens mørke.

Han er med - ikke bare når det går glat derudaf, men også når det går helt ud over kanten. Ud hvor der ikke findes noget vejkort.

Måske mister vi en, vi har kær - eller har andre kampe at udkæmpe.

Når vi som de to disciple tror, at vores historie er slut, kan vi som dem opleve, at afslutningen kan vise sig som en ny begyndelse.

At genkende den opstandne

En slående ting ved beretningen om Emmaus-vandrerne var, at Jesus var så almindelig, at de ikke genkendte ham lige med det første.

Mon ikke mange af os, hvis vi skulle digte en beretning om mødet med den genopstandne Guds søn, ville beskrive ham som en helt ekstraordinær skikkelse. Selveste dødens overvinder.

Men sådan er det ikke i evangeliernes tilsynekomster. Her møder Jesus os så almindeligt, at vi kan overse ham, hvis vi ser for ensidigt efter det ekstraordinære.

Den opstandne kan møde os i velkendte ord fra biblen eller salmebogen; ord der pludselig bliver nye og gør hjertet varmt (får det til at brænde i os).

Han kan møde os i en stille vandring i skoven eller i et barns forløsende ord; han kan nå os lige der, hvor vi er, med genfødt livsmod.

Der er et særligt sted, hvor den genopstandne har sat os stævne: Det er ved nadverbordet, hvor vi igen og igen kan nyorienteres i lyset af opstandelsen.

Her møder vi Gud som de nye begyndelsers Gud, der træder op imod al desillusion ved at give os af sit nærvær alle dage indtil verdens ende.

Her forkyndes det til os, på baggrund af Jesu død og opstandelse i synderes sted, at han er midt iblandt os med al sin kærligheds rigdom.

Det er værd at tage med ud i hverdagen, ikke kun som en stille efterrefleksion ovenpå påskehøjtiden, men som en nyskabende kraft.

Amen.